

Cód Iompair Molta Le hAghaidh Chomhaltaí Dháil Éireann Seachas Sealbhóirí Oifige

Arna tharraingt suas ag an gCoiste um Leasanna Chomhaltaí Dháil Éireann de bhun alt 10(1) den Act um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001, agus arna chomhaontú ag Dáil Éireann an 28 Feabhra 2002 arna fhoilsiú ag Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí de réir roinn 10(11) den Acht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001

Réamhrá

Déanann Comhaltaí Dháil Éireann seachas sealbhóirí oifige (dá ngairtear "Comhaltaí" ina dhiaidh seo) a aithint gurb é a leas aonair agus comhchoiteann é muintín agus iontaoibh an phobail as a n-ionracas mar phearsana aonair, agus as Dáil Éireann mar fhoras, a chothú agus a bhuanú. Chun na críche seo, ba cheart do Chomhaltaí gníomhú faoi threoir na maitheasa poiblí i gcónaí agus a chinntiú i gcónaí gur ar mhaithe le leas an phobail a dhéanann siad a gcuid gníomhartha agus cinntí.

Cás ar leith é cás na gComhaltaí sa mhéid go bhfuil siad cuntasach do na toghthóirí agus gurb iad na toghthóirí a dhéanann an bhreith chríochnaitheach ar a n-iompar agus é de cheart ag toghthóirí iad a chur as oifig i dtoghcháin a dhéantar go tráthrialta. Dá réir sin, agus ó thaobh prionsabail de, níl Comhaltaí aonair freagrach dá gcomhghleacaithe as a n-iompar, ach amháin i gcás ina líomhnaítear gur sárú é an t-iompar sin ar na hoibleagáidí a bheith freagrach dá gcomhghleacaithe a chuirtear ar Chomhaltaí le dlí, leis na Buan-Orduithe nó le Cóid Iompair arna mbunú ag an Teach.

Chun na críche seo agus i bhfeidhmiú na gcumhachtaí a thugtar le hAirteagal 15.10 den Bhunreacht, ghlac na Comhaltaí leis an gCód Iompair seo, arb é an cuspóir atá leis cuidiú le Comhaltaí i gcomhlíonadh a n-oibleagáidí don Teach, do na daoine ina ndáilcheantair agus don phobal i gcoitinne, agus, san am céanna, gan baint le réimsí inar córa do Chomhaltaí iad féin a chur faoi bhráid bhreith a dtoghthóirí seachas faoi bhráid dháilínse an Tí seo.

An Cód

1. Ní foláir do Chomhaltaí, de mheon macánta, iarracht a dhéanamh an iontaoibh a chuireann an pobal iontu a chaomhnú, agus an tionchar is féidir leo a imirt mar gheall ar a n-oifig phoiblí a fheidhmiú ar shlí a chuirfidh le leas an phobail.

2. Ní foláir do Chomhaltaí iad féin a iompar de réir fhorálacha agus spiorad an Chóid Iompair agus a chinntiú nach ndéanfaidh a n-iompar míchlú mór a tharraingt ar ionracas a n-oifige nó na Dála.

3. (i) Tá oibleagáid ar leith ar Chomhaltaí iad féin a iompar ar shlí atá i gcomhréir lena róil mar ionadaithe poiblí agus mar reachtóirí, ach amháin i gcás agóid choinsiasa dhlísteanaich inchosanta a bheith i gceist.

(ii) Ní foláir do Chomhaltaí plé le húdaráis atá ag gabháil do riarachán poiblí agus don dlí a chur i bhfeidhm ar shlí atá i gcomhréir lena róil mar ionadaithe poiblí agus mar reachtóirí.

4. (i) Ní foláir do Chomhaltaí a n-iompar a bhunú ar thuiscint do leas an phobail agus tá gach Comhalta ar leith acu cuntasach as easaontachtaí leasa a chosc.

(ii) Ní foláir do Chomhaltaí féachaint lena ngnóthaí airgeadais príobháideacha a eagrú ionas nach dtiocfaidh easaontachtaí leasa den sórt sin chun cinn agus gach beart réasúnach a dhéanamh chun aon easaontacht den sórt sin a réiteach go tapa agus ar an tslí is fearr a dhéanfaidh leas an phobail.

5. (i) Bíonn easaontacht leasa ann i gcás ina nglacann Comhalta páirt i gcinneadh a dhéanamh, nó ina ndéanann Comhalta cinneadh, i bhfeidhmiú a oifige nó a hoifige dó nó di agus a fhios aige nó aici go

gcuirfidh an cinneadh go míchóir agus go mímhacánta lena leas airgeadais príobháideach nó le leas airgeadais príobháideach duine eile go díreach nó go neamhdhíreach.

(ii) Ní bhíonn easaontacht leasa ann i gcás nach ndéantar sochar do Chomhalta nó do dhuine eile ach amháin mar dhuine den phobal i gcoitinne nó mar dhuine d'aicme leathan daoine.

6. Ní ceadmhach do Chomhaltaí aon sochar nó brabús airgeadais a shireadh, a ghlacadh nó a fháil as aon Bhille nó tairiscint le haghaidh rúin nó ordaithe a chur chun cinn nó as vótáil ar aon cheann den chéanna nó as aon cheist a bheidh curtha chuig an Dáil nó chuig aon cheann dá Coistí.

7. Ní foláir do Chomhaltaí ceanglais na Dála agus an dlí maidir le clárú agus dearbhú leasanna a chomhall go coinsiasach agus, chun cuidiú leo déanamh amhlaidh, ba chóir dóibh iad féin a chur ar an eolas faoin reachtaíocht agus faoi na treoirlínte iomchuí a fhoilsíonn an Coiste um Leasanna Comhaltaí agus an Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, de réir mar is cuí, ó am go ham.

8. (i) Ní ceadmhach do Chomhaltaí glacadh le bronntanas a d'fhéadfadh a bheith ina údar le heasaontacht leasa nó a d'fhéadfadh cur isteach ar fheidhmiú macánta neamhchlaonta a ndualgas oifigiúil.

(ii) Is ceadmhach do Chomhaltaí glacadh le bronntanais theagmhasacha agus le hoineach gnásúil.

9. I gcomhlíonadh a ndualgas oifigiúil dóibh, ní foláir do Chomhaltaí acmhainní poiblí a chur chun feidhme go stuama agus gan iad a chur chun feidhme ach amháin le haghaidh na gcuspóirí ar lena n-aghaidh a ceapadh iad.

10. Ní ceadmhach do Chomhaltaí úsáid a bhaint as faisnéis oifigiúil nach bhfuil teacht ag an bpobal uirthi, ná as faisnéis a fhaightear faoi rún i gcúrsa a ndualgas oifigiúil, ar mhaithe le gnóthachtáil phearsanta nó ar mhaithe le gnóthachtáil phearsanta daoine eile.

11. Ní foláir do Chomhaltaí comhoibriú le gach Binse Fiosrúcháin agus le gach comhlacht eile a bheidh ag fiosrú nithe lena bhfuil tábhacht phoiblí agus a bheidh bunaithe ag Tithe an Oireachtais.